

ДЖОДЖО МОЙЕС

ЗВОРУШЛИВА ЕКРАНІЗАЦІЯ!

Джоджо Мойес — британська письменниця, журналістка газети *Daily Telegraph*. Її зворушливий роман «До зустрічі з тобою» потрапив до списку бестселерів *New York Times*!

Сильна історія про кохання, досвід та вміння відпускати. Майстерно вибудована... Читається в ритмі серця!

Daily Mail

Прониклива історія про втрату і здобуття любові. Ще один блискучий роман від Джоджо Мойес.

Marie Claire UK

Це бентежна історія про любов наперекір усім перешкодам, про маленьке життя і велику надію, яка може витримати будь-які удари долі...

ДЖОДЖО МОЙЕС

ДО
зустрічі
з тобою

ДО
зустрічі
з тобою

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-7130-2

9 786171 271302

NEW LINE CINEMA AND METRO-GOLDWYN-MAYER PICTURES PRESENT A SUNSWEEP ENTERTAINMENT PRODUCTION "DO YOU" EMILIA CLARKE SAM CLAFIN JANET MATEER CHARLES DANCE BRENDAN COYLE MISS CRAIG AVASTHINE PRODUCED BY SUE BADEN-POWELL PRODUCED BY KAREN ROSENFELD, J.D.A., ALISON OWEN, J.D.A. BASED ON THE NOVEL BY JOJO MOYES SCREENPLAY BY JOJO MOYES DIRECTED BY THEA SHARROCK

MGM NEW LINE CINEMA

Motion Picture Artwork © 2016 WBEI, MGM and NEW LINE. All Rights Reserved

ДЖОДЖО
МОЙЕС

JOJO MOYES

Me Before You

A NOVEL

ДЖОДЖО МОЙЄС
До зустрічі з тобою

РОМАН

ТРЕТЄ ВИДАННЯ

ХАРКІВ **КЛУБ**
2020 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
М74

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Публікується за сприяння
“Curtis Brown UK” та “The Van Lear Agency”

Перекладено за виданням:
Moyes J. Me Before You : A Novel / Jojo Moyes. — London :
Penguin Books, 2012. — 496 p.

Переклад з англійської *Надії Хаецької*

ISBN 978-617-12-7130-2
ISBN 978-0-718-15783-8 (англ.)

- © Jojo's Mojo Ltd, 2012
- © WBEI, MGM and NEW LINE,
обкладинка, 2016
- © Nemiro Ltd, видання укра-
їнською мовою, 2016, 2018,
2019, 2020
- © Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», пере-
клад та художнє оформлен-
ня, 2016

Чарлі з любов'ю

Пролог

2007

Коли він вийшов з ванної, вона вже прокинулась і, спершись на подушки, гортала туристичні брошури, що лежали поруч. Одягнена в одну з його футболку, вона схилила набік голову. Довгі скуйовджені пасма ліниво спадали на ліжко, нагадуючи йому про попередню ніч. Отак стояв він і, витираючи рушником волосся, насолоджувався короткочасним спогадуванням.

Та ось вона відводить очі від читання й супиться. Літа її, можливо, не ті вже, щоб так поводитись, однак почали вони зустрічатися геть недавно, тому все це ще видається милим.

— Невже нам і справді треба дертися в гори чи виснути над проваллями? Це наша перша спільна повноцінна відпустка, а тут немає жодної поїздки, у якій не потрібно було б кидатися звідкись чи — вона вдає, що її сіпнуло, — носити фліс.

Потому кидає буклети на ліжко, випростує над головою руки й хрипким від безсонних годин минулої ночі голосом каже:

— А як щодо розкішного спа-центру на Балі? Лежали б собі любісінько на пісочку та пустували, розслаблялися б ночами довгими.

— Такий відпочинок не про мене. Мені потрібно щось робити.

— Наприклад, стрибати з літака.

— Не критикуй, допоки сама не спробуєш.

Вона кривиться.

— Якщо ти не проти, я ще покритикую.

Злегка волога сорочка пристає до його шкіри. Він проводить гребінцем по волоссю і вмикає мобільник: на маленький екран відразу вискакує список повідомлень.

— Гарзд, — каже він. — Мушу йти. А ти поснідай.

Він нахиляється над ліжком, щоб поцілувати її. Від неї віє теплом, парфумами й відвертою сексуальністю. Він вдихає аромат

волосся на її потиличці й на мить збивається з думки, коли вона обхоплює руками його шию та тягне в ліжко.

— Ми все ще кудись їдемо на ці вихідні?

Він неохоче вивільняється.

— Все залежить від тієї угоди. А там поки що не зовсім ясно. Я й досі ще можу поїхати до Нью-Йорка. Так чи інакше у четвер ми з тобою десь повечеряємо, еге? Вибір ресторану за тобою. — Він тягнеться по свою шкіряну мотоциклетну форму, що висить на дверях.

Вона звужує очі.

— Вечеря. З містером Блекберрі¹ чи без нього?

— Що?

— У товаристві містера Блекберрі я почуваюсь зайвою. — Вона копилить губки. — Таке відчуття, немовби існує хтось третій, хто претендує на твою увагу.

— Я увімкну беззвучний режим.

— Вілле Трейнор! — скрикнула вона. — Ти ж маєш його хоч іноді вимикати!

— Я вимкнув його минулої ночі, хіба ні?

— Бо я добряче натиснула на тебе.

Він усміхається:

— Он як ти це називаєш тепер, — і натягує шкіряні штани. Нарешті Лісса втрачає владу над його уявою. Він перекидає через руку мотоциклетну куртку й, пославши їй повітряний поцілунок, виходить з кімнати.

На його «блекберрі» двадцять два повідомлення, найперше з яких надійшло о 3 год. 42 хв. з Нью-Йорка. Якась правова проблема. Він спускається на підземну автостоянку, намагаючись ознайомитися з нічними новинами.

— Доброго ранку, містере Трейнор!

Охоронець виходить зі своєї кабінки, яку облаштовано так, начеб стояла вона десь надворі серед усіякої погоди. Вілл за звичкою зводить очі на систему відеонагляду, розглядається на лискучі бампери автомобілів вартістю 60 тисяч фунтів, які ніколи

---

¹ Блекберрі — марка телефону. — Тут і далі прим. пер.

не брудняться, й укотре запитує себе подумки, що робить він тутечки від самого рання.

Відтак одягає шкіряну куртку.

— Як там надворі, Міку?

— Жакливо. Лле як з відра.

Вілл зупиняється.

— Он як. Погода не для мого байка?

Мік хитає головою.

— Ні, сер. Хіба що він у вас на надувних подушках. Або ж ви шукаєте смерті.

Вілл дивиться на свого мотоцикла, тоді знімає рукавиці. Хоч би що про нього думала Лісса, він не той чоловік, який зайвий раз ризикує. Потому відмикає багажник мотоцикла, кладе туди рукавиці, замикає його й кидає Мікові ключі. Той легко ловить їх однією рукою.

— Просунь під мої двері, гаразд?

— Без проблем. Викликати вам таксі?

— Та ні. Обидва змокнемо.

Натисканням кнопки охоронець відсовує автоматичну решітку, й Вілл виходить надвір, піднімаючи руку на знак подяки. Надворі ще темно, гримить, а Центральним Лондоном вже повільно тягнуться валки автівок, дарма що немає ще й пів на восьму. Вілл піднімає комір і прямує вулицею до переходу, де легше впіймати таксі. На дорогах калюжі, сірими полисками виграє дзеркальний тротуар.

Забачивши людей у костюмах на краю тротуару, він роздратовано мугикає: «І відколи це весь Лондон почав прокидатись так рано?» Кожен тієї миті міг думати те саме.

Вілл дивиться, де краще стати, аж раптом дзвонить його мобільник. Це Руперт.

— Я вже в дорозі. Намагаюсь таксі зловити.

По той бік дороги він уздріває таксівку з помаранчевим вогником, вона наближається. Вілл прямує до неї, сподіваючись, що більше її ніхто не помітив. Поуз мчить автобус, за ним вищить гальмами вантажівка, приглушуючи Рупертові слова.

— Не чую тебе, Рупе. — Вілл намагається перекричати дорожній шум. — Повтори ще раз. — Затримавшись на мить на острівку безпеки, поки повз нього потоком плинуть машини, він бачить

тьмяне помаранчеве світло й піднімає вільну руку, сподіваючись, що таксист розгледить його крізь зливу.

— Зателефонуй Джеффові в Нью-Йорк. Він ще не лягав, чекає на тебе. Ми намагалися зв'язатися з тобою вночі.

— А що там?

— Юридична перепона. Два пункти в розділі їм не підходять. Підписи... документи...

Голос у телефоні заглушає шипіння шин на вологій дорозі якогось авта.

— Я не розчув.

Водій таксі помітив його. Машина поволі гальмує, піднявши стовп води в калюжі, та зупиняється на протилежному боці дороги. Трохи далі від себе він помічає чоловіка, який розчаровано сповільнює свій біг, збагнувши, що Вілл дістанеться до автівки раніше. Він відчуває невеличкий тріумф.

— Слухай, нехай Келлі покладе документи на моєму столі! — кричить він. — Я буду за десять хвилин.

Швидко роззирнувшись, він пригинає голову і пробігає останні кілька кроків до таксі. Слово «Блекфраерз¹» вже готове злетіти з його вуст. Дощ затікає у шпарку між коміром і сорочкою. Доки Вілл добереться до офісу, змокне як хлюща, дарма що під дощем йому дорога недовга. Доведеться, певно, відправити секретарку по суху сорочку...

— І ми повинні дістати це, поки не почнеться перевірка, перш ніж Мартин до цього...

Лунає виск і грубий рев клаксона, Вілл здійсмає очі й бачить перед собою бік чорного блискучого таксі. Водій вже опускає вікно, аж ось краєм ока Вілл уздріває щось, чого не може розібрати, — воно стрімголов суне на нього. Вілл повертається і тієї самої миті усвідомлює, на чиему шляху стоїть і що шансів зійти з цього шляху немає. Пальці розтискаються, і «блекберрі» летить додолу. Вілл чує крик, неначе власний. Останнє, що він бачить, — шкіряна рукавиця, обличчя під шоломом, шок в очах чоловіка — відзеркалення його шоку. Вибух — і все розлітається.

А далі — пуста.

---

¹ Блекфраерз — район у Лондоні.

2009

Від автобусної зупинки до дому сто п'ятдесят вісім кроків, але вони можуть розтягуватися до ста вісімдесяти, якщо ви не поспішаєте. От коли ви носите, скажімо, туфлі на платформі. Або ж купили в комісійній крамниці туфлі з метеликами на носиках, які недостатньо підтримують п'яту ззаду, через що, очевидно, вони й мали таку вражаючу ціну — лише 1,99 фунти. Я повернула за ріг на нашу вулицю (шістдесят вісім кроків) і вже бачила наш будинок — чотириспальневий дуплекс поруч інших три- й чотириспальневих дуплексів. Надворі стояв татків автомобіль, що означало, він ще не вийшов на роботу.

Позад мене сонце сідало за Стортфолдський замок, темні тіні від якого, мов віск, що тане, ковзали по схилу, намагаючись обігнати мене. В дитинстві ми влаштовували перестрілки нашими видовженими тінями, і вулиця тоді перетворювалася на Кораль ОК¹. Якоїсь іншої днини я могла б розказати про те, що ставалось зі мною на цьому маршруті, де татко вчив мене кататися на велосипеді без допоміжних коліс, де місіс Доерті з перекошеною перукою пригощала нас валійськими тістечками, а одинадцятирічна Трина просунула руку в живопліт, потривоживши осине гніздо, і ми з вереском бігли аж до самого замку.

На стежці лежав перевернутий Томасів триколісний велосипед. Зачинивши за собою хвіртку, я затигнула його під ганок і відчинила двері. Тепло вдарило мене із силою подушки безпеки. Мама постійно страждає від холоду й тримає опалення ввімкненим увесь рік. Тато завжди відчиняє вікна, скаржачись, що через неї

---

¹ Кораль ОК — назва однієї з найвідоміших на Дикому Заході перестрілок.

ми збанкрутуємо. Він каже, що наші рахунки за опалення більші, ніж ВВП маленької африканської країни.

— Це ти, люба?

— Так. — Я убрала куртку на вішалку, де вона ледве помістилась серед інших курток.

— Хто саме? Лу? Трина?

— Лу.

Я заглянула у вітальню. Тато лежав долілиць на дивані, просунувши руку так глибоко між подушкі, неначе вони повністю її поглинули. Томас, мій п'ятирічний небіж, сидів навпочіпки й пильно спостерігав за ним.

— Лего. — Тато повернувся до мене багряним від напруження обличчям. — Не розумію, навіщо робити ті кляті деталі настільки дрібними. Ти не бачила лівицю Обі-Вана Кенобі?¹

— Вона лежала на dvd-плеєрі. Здається, він поміняв Обі та Індіані Джонсу руки.

— Очевидячки, тепер в Обі не буде бежевих рук. Треба знайти чорні руки.

— Я б не турбувалась про це. Хіба Дарт Вейдер не відтяв йому руку в другому епізоді? — Я торкнулась пальцем щоки, щоби Томас там мене поцілував.

— А де мама?

— Нагорі. А це що? Двохфунтова монета!

Я скинула очима вгору, почувши саме знайомий скрип прасувальної дошки. Джозі Кларк, моя мама, ніколи не сиділа. Це було справою честі. Якось вона стояла на драбині знадвору та фарбувала вікна, вряди-годи зупиняючись, щоб помахати нам рукою, поки ми вечеряли печенею.

— Може, пошукаєш мені ту клятву руку? Він уже півгодини змушує мене шукати її, а мені час збиратися на роботу.

— Ти на ніч?

— Так. Уже пів на п'яту.

Я подивилась на годинник.

— Насправді лише пів на четверту.

Він витягнув руку з-під подушки й глянув скося на годинник.

---

¹ Обі-Вана Кенобі — вигаданий персонаж із «Зоряних війн».

— Тоді що ти робиш удома так рано?

Я непевно хитнула головою, немовби хибно второпала запитання, й пішла на кухню.

Дідусь сидів у фотелі біля вікна, вивчаючи sudoku. Патронажна сестра сказала нам, що це добре для його концентрації, допомагає зосередитися після інсульту. Та, схоже, я була єдина, хто помічав, що квадратики всі він довільно заповнював цифрами, які спадали йому на гадку.

— Здоров, дідусю!

Він підвів голову і всміхнувся.

— Хочеш чашку чаю?

Дідусь похитав головою і трішки розтулив рота.

— Чогось холодного?

Він кивнув. Я відчинила дверці холодильника.

— Яблучного соку немає. — Яблучний сік, як я щойно згадала, був надто дорогий. — «Райбіни¹»?

Він похитав головою.

— Води?

Він кивнув і пробурмотів щось схоже на «дякую», коли я передала йому склянку.

У кімнату з величезним кошиком акуратно складеної білизни увійшла моя мама.

— Твої? — Вона розмахувала парою шарпеток.

— Напевне, Триніні.

— Я так і подумала. Дивний колір. Мабуть, пралися з татовою темно-бузковою піжамою... Ти сьогодні рано. Кудись ідеш?

— Ні. — Я налила у склянку води з-під крана та випила.

— Патрик заїде до нас пізніше? Він недавно сюди дзвонив. Ти вимкнула свого мобільника?

— Ні.

— Він казав, що намагається забронювати номер у готелі. Твій батько чув щось по телевізору про те місце. Де це тобі сподобалось? Іпсос? Каліпсос?

— Скіятос.

---

¹ «Райбіна» — безалкогольний напій на основі чорної смородини.

— Отож там. Потрібно дуже ретельно перевірити готель. Зроби це по інтернету. Вони з дідусем щось чули в обідніх новинах. На-чебто половина тих недорогих пропозицій — самі будівельні май-данчики, однак дізнатись про це можна лише на місці. Тату, хочеш чашечку чаю? Лу тобі не запропонувала? — Мама ввімкнула чай-ник, а потім подивилась на мене. Тільки тепер, схоже, вона по-мітила, що я нічого не говорила. — У тебе все гаразд, любя? Ти страшенно бліда.

Вона простягла руку й помацала мій лоб, наче мені було не двадцять шість, а набагато менше.

— Не думаю, що ми поїдемо відпочивати.

Мамина рука завмерла. У її погляді з'явились ті рентгенівські промені, які я пам'ятаю ще змалечку.

— У вас із Патом виникли проблеми?

— Мамо, я...

— Я намагаюсь не втручатися, однак ви надзвичайно довго разом. Тому природно, що час від часу у вас якісь сварки. Я про те, що ми з твоїм батьком...

— Я втратила роботу.

Мій голос розітнув навислу тишу. Звуки стихли, проте слова немов застигли у маленькій кімнаті.

— Ти що?

— Від завтрього Френк закриває кав'ярню. — Я простягнула руку з трохи вологим конвертом, якого, приголомшена, стискала всю дорогу додому. Усі сто вісімдесят кроків від автобусної зупинки. — Він заплатив мені за три місяці наперед.

Той день починався так само, як і будь-який інший. Усі, кого я знаю, ненавидять ранок понеділка, та я навіть ніколи не помічала його. Мені подобалося приходити вранці у «Булочку з маслом», умикати здоровецького електричного чайника, заносити із задвірка ящики з молоком і хлібом та базікати з Френком, готуючись відчинятися.

У кав'ярні я любила задушливе тепло із запахом бекону, маленькі пориви прохолодного повітря, коли відчинялися й зачинялися двері, притишені гомінки відвідувачів і неодмінне Френкове радіво (так він полюбляв вимовляти це слово), яке наспівувало

щось у кутку металевим голосом, коли розмови стихали. Місце не було модним: його стіни прикрашали мальовання, що зображали замок на пагорку, столи були вкриті жаростійким пластиком, а меню не мінялось відтоді, як я почала там працювати, за винятком дечого з асортименту шоколадних плиток та додавання шоколадних тістечок і мафінів до таці з глазурованими булочками.

Однак найбільш мені злюбилися клієнти. Водопровідники Кев і Анджело, які заходили майже щоранку й дразнили Френка, розпитуючи, де саме він брав м'ясо. Пані Кульбабка, яка дістала це прізвисько через свою копицю сивого волосся. З понеділка по четвер вона замовляла одне яйце та смажену картоплю й сиділа тут, читала безкоштовні газети, випиваючи по дві чашки чаю. Я завжди намагалась побалакати з нею, бо припускала, що це, можливо, єдина її розмова за увесь день.

Мені подобались туристи, які заходили дорогою до замку чи поворітьма, верескливі школярі, що забігали після школи, завсідники з офісів через дорогу та перукарки Ніна й Шері, які знали кількість калорій у кожному пункті меню «Булочки з маслом». Навіть набридливі клієнти, як ота руда жінка, власниця іграшкової крамниці, що принаймні раз на тиждень сперечалася щодо решти, не завдавали мені клопоту.

Я спостерігала, як за столами починаються й доходять краю стосунки, як розлучені передають одне одному дітей, бачила винувату полегкість батьків, які не можуть змусити себе готувати, і таємне задоволення пенсіонерів від смаженого на сніданок. Переді мною проходило все людське життя, і більшість відвідувачів перемовлялася зі мною, жартуючи, а чи завважуючи щось за чашкою гарячого чаю. Тато завсіди казав, ніколи не знати, що я можу бовкнути наступної миті, одначе в кав'ярні про це було байдуже.

Френк любив мене. За вдачею він був тишкó, і, на його думку, я оживляла це місце, була неначе барменка, але без мороки з п'яницями.

Коли ж оце пополудні, як скінчився обідній поспіх і кав'ярня на якийсь час спорожніла, Френк, витираючи руки об фартух, виїшов із-за плити й повернув невелику табличку написом «Зачинено» надвір.

— Ну-ну, Френку, я ж тобі вже казала. Додаткові послуги не входять у мінімальну заробітну платню. — Френк, як мовляв тато, був «голубий», ну стеменно тобі блакитний гну. Я піднесла очі.

Він не всміхався.

— Ой-ой. Я ж не насипала знову солі в цукернички?

Він крутив у руках кухонний рушник, і я ще ніколи не бачила його в такому дивному стані. На якусь мить навіть подумала, що хтось був поскарживсь на мене. А потім він жестом попросив мене сісти.

— Пробач, Луїзо, — сказав він після того, як повідомив мене про звільнення, — я повертаюся до Австралії. Мій батько не надто добре почувається, й, здається, в замку буде власна закусочна. Така доля.

Певно, сиділа я там і справді з роззявленим ротом. Френк простягнув мені конверт і відповів на моє наступне запитання, перш ніж воно висковзнуло з моїх уст.

— Я знаю, що ми ніколи не укладали офіційний контракт чи щось схоже на те, але я хотів би подбати про тебе. Тут гроші за три наступні місяці. Ми закриваємося взавтра.

— Три місяці! — вибухнув тато, а мама сунула мені в руки чашку солодкого чаю. — Надзвичайно щедро з його боку, враховуючи те, що працювала вона як віл у тому місці останні шість років.

— Бернарде! — Мама вп'ялася в нього очима, киваючи на Томаса. Мої батьки щодня гляділи його після школи, поки Трина не приходила з роботи.

— Чорт би його взяв! Що ж вона тепер робитиме? Він міг би попередити її раніше, ніж за один клятий день до звільнення.

— Ну... вона просто має знайти іншу роботу.

— Таж немає клятих робочих місць, Джозі. Ти знаєш це так само добре, як і я. Ми посеред чортової економічної кризи.

Мама на мить заплющила очі, а далі проказала:

— Вона розумна дівчина. У неї чудовий послужний список. Знайде собі щось. Френк дасть їй гарну рекомендацію.

— От як гарно, «Луїза Кларк дуже добре намащує масло на гості і вправно орудує старим чайником».

— Спасибі за вотум довіри, татку.

— Я просто кажу правду.

Я розуміла реальну причину татового занепокоєння. Вони за- лежали від моєї зарплатні. Трина у квітковій крамниці одержува- ла копійки. Мама не могла працювати, бо мусила піклуватися про дідуся, а дідусева пенсія була мізерна. Тато жив у стані постійної тривоги за свою роботу на меблевій фабриці. Його бос місяцями торочив щось про можливі звільнення. У будинку стиха говорили про заборгованість і жонгливання кредитками. Два роки тому в татів автомобіль утлюючись незастрахований водій. Цього було досить для того, щоб та крихка споруда батьківських фінан- сів нарешті завалилася. Моя скромна зарплата була основними грошима на ведення домашнього господарства, її вистачало, щоб наша родина якось перебувалася.

— Не забігаймо вперед. Узавтра Лу може вирушити в Службу зайнятості й переглянути пропозиції. У неї доволі грошей, щоб протриматись якийсь час. — Вони говорили, наче мене там не було. — І вона розумна. Ти розумна, еге ж, любя? Можливо, добре було б піти на друкарські курси. Знайти роботу в офісі.

Я сиділа там, а мої батьки обговорювали, яка ще робота мог- ла б мені підійти при моїй обмеженій кваліфікації. Працівниця на фабриці, швачка, працівниця в кав'ярні. Уперше того дня мені хотілося плакати. Томас дивився на мене великими круглими очима й мовчки простягнув мені половинку звогчилого печива.

— Спасибі, Томмі, — проказала я самими губами і з'їла його.

Він був на доріжці, як я й думала. З понеділка по четвер, точний, як розклад потягів, Патрик або вправлявся в тренажерній залі, або бігав колами по освітленій доріжці стадіону. Я спустилася по схо- дах, кулячись від холоду, і повільно вийшла на трасу, а коли він наблизився, помахала рукою, щоб Патрик упізнав мене.

— Біжімо зі мною, — засапався Патрик. Його подих виходив блідими хмарками. — Ще чотири кола до фінішу.

Якусь мить повагавшись, я кинулася бігти разом із ним. Це був єдиний спосіб поговорити з Патриком. На мені були рожеві кросів- ки з бірюзовими шнурками, єдине взуття, у якому я могла бігати.

Я провела день удома, намагаючись бути корисною. По якимсь часі почала крутитися в мамі під ногами. Мама й дідусь мали

власні щоденні справи, і я їм заважала. Тато спав, бо ж цього місяця він працював у нічну зміну, і його не можна було тривожити. Прибравши у своїй кімнаті, я дивилася телевизор з притишеним звуком, і коли вряди-годи згадувала, чому я вдень удома, то відчувала в грудях справжній біль.

— Не чекав тебе.

— Я вже не можу сидіти вдома. Подумала, може б, ми вкупці щось придумали, га?

Він скоса глянув на мене. Піт тонкою плівкою вкривав його обличчя.

— Що раніше, серце, ти знайдеш іншу роботу, то краще.

— Відтоді як втратила попередню, не минуло й доби. Можна хоч трохи побути нещасною та пасивною? Хоча б сьогодні?

— Ти повинна дивитись на це позитивно. Знала-бо, що не залишатимешся там довіку. Ти маєш рухатися вгору, вперед.

Два роки тому в Стортфолді Патрика обрали «молодим підприємцем року», і він і досі не оговтався від такої честі. З того часу в нього з'явився бізнес-партнер, Рудий Піт, з яким вони пропонували персональні тренування клієнтам у радіусі сорока миль і здавали в оренду два фургони, що їх придбали на виплат. У його офісі була біла дошка, на якій він любив малювати товстими чорними маркерами прогнозований оборот. По кілька разів переправляв він цифри, допоки ті повністю не задовольняли його вимог. Я не була певна, що вони хоч трохи тримаються реального життя.

— Звільнення, Лу, може змінити життя людини. — Він подивився на годинник, визначаючи час проходження кола. — До чого ти хочеш братися? Ти могла б перекваліфікуватись. Я впевнений, що таким, як ти, можуть виділити стипендію.

— Таким, як я?

— Людям, які шукають нові можливості. Ким ти хочеш бути? Ти могла б бути косметологом. Ти вродлива. — Біжучи, він підштовхнув мене, мовляв, будь удячна за комплімент.

— Ти ж знаєш секрети моєї вроди. Мило, вода й мішок на голуву.

Патрик почав дратуватись. А я почала відставати. Ненавиджу біг. А Патрика — за те, що не збавляв темпу.

— Слухай... продавчиня, секретарка, агент із продажу нерухомості. Не знаю... має бути щось, що ти хочеш робити.

Але цього не було. Я любила свою роботу в кав'ярні. Мені подобалося знати все, що можна було знати про «Булочку з маслом», і слухати про життя людей, які заходили туди. Там я почувалася комфортно.

— Слухай, любко, не нудься. Ти маєш зарадитися з цим. Усі найкращі підприємці прокладали собі дорогу від самого низу. І Джеффрі Арчер, і так само Ричард Бренсон. — Він поплескав мене по руці, натякаючи, щоб я надала бігу.

— Сумніваюся, що Джеффрі Арчера колись звільняли із піджарювання булочок до чаю. — Я задихалась. І на мені був не той бюстгальтер. Я сповільнила біг, опустила руки на коліна.

Він повернувся й став задкувати.

— Але якби той... — розітнув нерухоме холодне повітря Патриків голос. — Я жартую. Подумай над цим, а тоді вдягай ділового костюма та прямуй у Службу зайнятості. Або я навчу тебе працювати зі мною, якщо хочеш. Знаєш-бо — справа вигідна. І не турбуйся про відпустку. Я заплачу.

Я всміхнулася йому.

Він послав мені повітряний поцілунок, і його голос розійшовся луною по порожньому стадіону:

— Повернеш, коли знімешся на ноги.

Я вперше звернулася по допомогу з безробіття. Відвідала сорокап'ятихвилинну співбесіду віч-на-віч та групову співбесіду, де сиділа в гурті близько двадцяти різношерстих чоловіків і жінок, половина з яких здавалась такою самою злегка приголомшеною, як і я, а другу половину складали байдужі, незацікавлені обличчя людей, що навідувались сюди вже багато разів. Я була, як казав тато, «у цивільному одязі».

У результаті цих зусиль я недовго заміщала на птахофабриці відсутнього працівника в нічну зміну (мені потім тижнями страховиддя снилися) і два дні провела на семінарі для домашніх консультантів з використання електроенергії. Досить швидко я збагнула, що, по суті, мене навчають одурманювати старих, щоб вони змінювали постачальників енергії, і сказала Саїдові, моему

особистому «консультанту», що цього не робитиму. Він наполягав, щоб я не кидала, тому я перелічила йому деякі з методів, які мені радили використовувати, і тоді він прикинув, запропонувавши нам (він завжди казав «ми», хоча було досить очевидно, що один з нас *мав* роботу) спробувати щось іще.

Я пропрацювала два тижні в ресторані швидкого харчування. Робочі години мені підходили, я навіть справлялася з тим, що в мене електризувалося волосся від їхньої уніформи, але триматися сценарію «відповідної реакції» з його «Чим я можу вам допомогти?» й «Додати до цього велику порцію фрі?» — це не про мене. Мене звільнили після того, як одна з дівчат, які працювали на пончиках, заскочила мене, коли я обговорювала різні переваги безкоштовних іграшок з чотирирічною дівчинкою. Що я можу сказати? Та чотирирічна була розумниця. Я також вважала Сплячих красунь надто недалекоими.

Тепер я сиділа на моїй четвертій співбесіді. Саїд шукав на сенсорному екрані «можливості» дальшого працевлаштування. Навіть він, з його зухвало-веселою манерою поведження людини, яка пропихала на роботу геть безперспективних кандидатів, здавалося, трохи від мене втомився.

— Гм... Ви коли-небудь замислювались про індустрію розваг?

— Невже коміки потрібні?

— Та ні. Ось є вакансія танцівниці на пілоні. Навіть декілька.

Я звела брову.

— Будь ласка, скажіть, що ви жартуєте.

— Це тридцять годин на тиждень на основі самозайнятості. Думаю, там гарні чайові.

— Будь ласка, повторіть: ви щойно порадили мені роботу, в яку входить розгулювання перед незнайомими людьми в спідній білизні?

— Ви сказали, що добре розумієтеся з людьми. І, здається, вам до сподоби... сценічний одяг. Він подивився на мої зелені блискучі колготки. Я думала, що вони піднімуть мені настрій. За сніданком Томас наспівував мені мелодію з «Русалоньки».

Саїд щось набрав на клавіатурі.

— А як щодо «диспетчера телефонної лінії для дорослих»?

Я витріщилась на нього.

Він знизав плечима.

— Ви говорили, що любите спілкуватися з людьми.

— Ні. Жодних напівоголених барменок, масажисток чи операторок веб-камер. Слухайте, Саїде, має ж бути якась робота, від якої в мого тата не станеться серцевого нападу.

Здавалось, я загнала його в глухий кут.

— Окрім роздрібної торгівлі з гнучким графіком, нічого не залишилось.

— А розкладання товару в нічні години? — Я була тут достатньо разів, щоб говорити їхньою мовою.

— Там ціла черга. Як звичайно, на це йдуть батьки, які мають дітей-школярів, — сказав він, наче вибачаючись, і знову став вивчати екран. — Так от, лишилися в нас самі доглядальниці.

— Гузна старим витирати.

— Боюсь, Луїзо, для чогось іншого у вас немає кваліфікації. Якщо хочете перекваліфікуватися, радо скерую вас у правильно-му напрямку. В Освітньому осередку для дорослих є багато курсів.

— Це ми вже проходили, Саїде. Якщо я це зроблю, втрачу допомогу з безробіття, так?

— Так, ви ж не шукатимете роботу.

Отак ми мовчки там сиділи. Я дивилась на двері, де стояли два дужих охоронці. Мені стало цікаво, чи знайшли вони цю роботу через Службу зайнятості.

— Я не дуже ладнаю зі старими, Саїде. З нами живе дідусь після інсульту, то я й з ним не справляюся.

— О, то ви маєте невеликий досвід.

— Не зовсім. Моя мама доглядає його.

— Може, вашій мамі підійде робота?

— Смішно.

— Я не жартую.

— А я залишусь доглядати свого дідуся? Ні, дякую. Й окреме «дякую» від нього... Скажіть, а роботи в кав'ярні у вас немає?

— Не думаю, Луїзо, що в нас лишилось доволі кав'ярень, які візьмуть вас на роботу. Можна спробувати «Кентакі фрайд чикен». Може, там вам буде краще.

— Тому що продавати обсмажені в тісті шматочки курки з картоплею фрі вигідніше, ніж просто обсмажені шматочки курки? Не думаю.

— Ну, може, тоді пошукаємо щось в іншому місті?

— З нашого міста й до нас ходять лише чотири автобуси. Ви це знаєте. Ви радили вияснити про туристичний автобус. Я зателефонувала на станцію: він ходить тільки до п'ятої вечора. Крім того, він удвічі дорожчий за звичайний.

Саїд відкинувся на спинку крісла.

— На цей момент, Луїзо, я мушу наголосити, що, як здоровій та працездатній людині, для того щоб і далі діставати допомогу, вам потрібно...

— Показати, що я намагаюся знайти роботу, знаю.

Як пояснити цьому чоловікові, як сильно я хотіла працювати? Чи мав він бодай найменше уявлення про те, як я сумувала за старою роботою? Безробіття було просто поняттям, про це монотонно згадували в новинах, у яких ішлося за корабельні чи автозаводи. Я ніколи не замислювалася, що можна сумувати за роботою, як за втраченою частиною тіла, постійно, мимовільно. Я не думала, що, окрім очевидних побоювань щодо грошей і майбутнього, втрата роботи змусить мене почуватися непридатною та трохи непотрібною. Що вставати вранці буде важче, ніж коли мене раптово приводив до тями будильник. Що я можу сумувати за людьми, з якими працювала, байдуже скільки спільного було в мене з ними. Або навіть що я почну шукати знайомі обличчя, йдучи головною вулицею. От коли я вперше побачила, як пані Кульбабка так само, як і я, без мети блукала з непритомним поглядом повз крамниці, то насилу стрималась, щоб не підійти, не обійняти її.

Саїдів голос урвав мою задуму:

— Ага. Оце може спрацювати.

Я спробувала заглянути на екран.

— Щойно надійшло. Цієї самої миті. Вакансія доглядальниці.

— Я ж сказала, що не розуміюся з...

— Це не старі люди. Це... приватне оголошення. Допомога потрібна в чиемусь будинку, менш як за дві милі від вас. Догляд та компанія для інваліда. Ви вмієте керувати машиною?

— Так. Але мені не треба буде витирати?..

— Наскільки я можу розуміти, зад витирати не потрібно. — Саїд іще раз глянув на екран. — Він... паралізований. Потрібна лю-

дина на денні години, щоб годувати й допомагати. Часто в такій роботі треба допомогти кудись вийти або бути помічним у повсякденних речах, яких вони не можуть зробити самі... О! Добрі гроші. Набагато більші за мінімальну платню.

— Мабуть, тому, що сюди включено витирання гузна.

— Я телефоную їм, щоб це з'ясувати. І якщо зад витирати не потрібно, ви підете на співбесіду?

Він запитав, але ми обойко знали відповідь. Я зітхнула й, забравши свою сумку, пішла додому.

— Ісусе Христе, — сказав мій батько. — Лишень уяви. Хіба тому нещасному не досить кари інвалідним візком, щоб за компаньйонку дістати ще й нашу Лу?

— Бернарде! — гримнула мама.

Позаду мене дідусь сміявся в чашку чаю.

Я не твердолоба. Думаю, саме час прояснити це. Знаєте, важко не відчувати нестачу олії в голові, коли ростеш поруч із молодшою сестрою, яка не просто перейшла у твій клас, а й перевелась пізніше у клас наступний.

Усе, що потребувало розумових зусиль, Катрина робила першою, незважаючи на те що була на вісімнадцять місяців молодша за мене. Усі книжки, які я читала, вона прочитала першою, усі факти, про які я згадувала за обіднім столом, вона вже знала. Вона єдина відома мені людина, яка насправді любить іспити. Іноді я думаю, що вдягаюся так, тому що єдине, чого не може зробити Трина, — вдало підібрати одяг. Вона належить до тих дівчат, які надають перевагу светрам та джинсам. На її думку, причепуритися — це заздалегodi попросувати джинси.

Батько називає мене «кадр», бо я, як ведеться, говорю те, що перше спаде мені на думку. Він каже, що я точнісінька копія тітки Лілі, якої я зроду не бачила. Трохи дивно, коли тебе постійно порівнюють із тим, із ким ти ніколи не зустрічалася. Я спускаюся сходами у фіолетових черевиках, а тато киває мамі: «Пам'ятаєш фіолетові чоботи тітки Лілі?» Мама пирскає і починає сміятись, немов з якогось секретного жарту. Моя мама називає мене оригіналкою — це такий собі ввічливий спосіб натякнути, що моя манера одягатися їй не зовсім зрозуміла.

Утім, окрім короткого підліткового періоду, я ніколи не хотіла бути схожою на Трину чи інших дівчат у школі. До чотирнадцяти я надавала перевагу хлопчачому одягові, а тепер намагаюся одягатися на догоду собі залежно від мого настрою конкретного дня. Яка мені рація мати банальний вигляд? Я не висока, чорнява і, як вважає тато, маю «обличчя ельфа» (не за «ельфійську вроду» йдеться). Я не сіренька мишка, але навряд чи хтось колись назве мене красунею. Мені бракує витонченос-

ті. Патрик називає мене розкішною, коли хоче затагнути в ліжко, проте він досить відвертий у цьому — ми ж знаємо одне одного майже сім років.

Мені вже двадцять шість, а я й досі не знаю, хто я. І взагалі про це не задумувалася, допоки не втратила роботу. Можливо, я вискочила б заміж за Патрика, народила кількох дітей і жила б за кілька вулиць від того місця, де постійно мешкаю. Окрім екзотичного смаку в одязі й того, що мій зріст нижчий від середнього, я мало чим відрізняюся від будь-кого, хто проходить повз вас вулицею. Думаю, ви не глянете на мене вдруге. Звичайна дівчина, що провадить звичайнісіньке життя. І насправді це мене цілком влаштовує.

— Ти маєш одягти костюм на співбесіду, — наполягла мама. — Тепер усі вдягаються надто повсякденно.

— Авжеж, слід неодмінно носити костюм у тонесеньку смужку, щоб годувати з ложечки якогось стариганя.

— Не блазнюй.

— Я не можу дозволити собі купити костюм. Ану ж як не дістану цю роботу?

— Можеш взяти мій, а я випрасую тобі гарну блузку, і хоча б цього разу не закручуй своє волосся в ті... — вона вказала на моє волосся, зазвичай скручене у два темні вузлики обабіч голови, — ...штучки, як у принцеси Леї. Просто спробуй здаватися нормальною людиною.

Я знала, що з моєю матір'ю краще не сперечатися. І, думаю, татові було наказано не коментувати моє вбрання, коли я вийшла з дому, незграбно рухаючись у надто вузькій спідниці.

— Бувай, любя! — Кутики його рота посмикувалися. — Щастя тобі! Ти дуже... ділова.

Неприємним було не те, що я вдягла мамин костюм, чи те, що його скроєно за останньою модою кінця вісімдесятих, а те, що він був мені трохи замалий. Я відчула, як пояс врізався в мій живіт, і обсмикнула двобортний піджак. Про маму тато каже: «На заколці-невидимці й то більше жиру».

Під час недовгої поїздки автобусом мене трохи нудило. У мене ніколи не було справжньої співбесіди. Я потрапила в «Булочку

з маслом», коли Трина заклалась зі мною, що я не знайду роботу за один день. Тоді я ввійшла і просто запитала Френка, чи не потрібна йому зайва пара рук. Саме того дня кав'ярня відкрилася, й він не міг надякуватися.

Тепер, озираючись назад, я навіть не пригадувала, що ми з ним обговорювали мою зарплатню. Він запропонував потижневу оплату, я погодилась, а раз на рік він дещо підвищував її, зазвичай на трохи більше, ніж якби я просила.

А все-таки що ж запитують на співбесіді? Ану ж як загадають на практиці погодувати того старого, викупати його чи щось таке? Саїд сказав, що в них є чоловік-доглядач для «інтимних потреб» (я здригнулась від цієї фрази). Отож обов'язки іншої доглядальниці, за його словами, були «не дуже зрозумілі». Я в'явила собі, як витираю слину з рота старого й, можливо, голосно перепитую: «Принести йому чашечку чаю?»

Коли дідусь лише почав відновлюватися після інсультів, він нічого не міг зробити самостійно. Усе робила мама.

— Твоя мама — свята, — сказав тато, певне, маючи на оці те, що вона витирала сидниці, не тікаючи з вереском із хати. Я впевнена, що мене так ніхто ніколи не назве. Я подрібнювала дідусеві їжу й готувала йому чай, та щодо решти, то я не того тіста книш.

Гранта-гаус містився з іншого боку Стортфолдського замку, неподалік від середньовічного муру, на довгій неасфальтованій ділянці, де стояли тільки чотири будинки й крамниця Національного трасту¹, в самому осередді туристичної зони. Я минала цей будинок мільйон разів, ніколи навіть не помічаючи його. Тепер, проходячи повз автостоянку й мініатюрну залізницю, які були порожні та настільки похмурі, наскільки похмурим може здаватися літній атракціон у лютому, я побачила, що будинок більший, ніж собі в'являла, з червоної цегли й має двопільні двері з вітражами — такі будинки ви бачили, гортаючи старі випуски журналу «Кантрі лайф» у приймальні лікаря.

Я йшла під'ізною доріжкою, намагаючись не думати про те, що за мною можуть спостерігати з вікна. Коли ви піднімаєтесь довгою

---

¹ Національний траст — неприбуткове товариство охорони історичних пам'яток.

доріжкою, то перебуваєте в невідповідному становищі, почуваетесь людиною другого сорту... Я вже була подумала, чи не присісти мені в реверансі, коли двері відчинились, і від несподіванки я підстрибнула.

Молодиця, не набагато старша за мене, вийшла на ганок. Вона була в білих штанах і подовженій блузі, схожій на медичний халат, під пахвою несла пальто й теку. Проходячи повз мене, жінка ввічливо усміхнулася.

— І спасибі, що прийшли, — пролунав голос з будинку. — Ми зв'яжемося з вами.

Потому звідти визирнула вродлива жінка середнього віку з дорогою модельною зачіскою. На ній був брючний костюм, що вартував більше, ніж мій тато заробляє за місяць.

— А ви, напевне, міс Кларк?

— Луїза, — відказала я їй, як напучала мене мама, простягнула, вітаючись, руку.

Мої батьки зійшлися в тому, що теперечки молоді люди ніколи не простягають руку, а колись про «Ні!»¹ або ще гірше — повітряний поцілунок — ви б і думати не сміли. Ця жінка не була схожа на ту, яка зрадіє повітряному поцілункові.

— Добре. Заходьте! — Поручкавшись, вона хутко вихопила свою руку, але затримала на мені погляд, немов оцінюючи. — Заходьте, будь ласка. Поговоримо у вітальні. Мене звати Камілла Трейнор.

Вона здавалася втомленою, неначе того дня вимовляла ті самі слова вже багато разів.

Я пішла за нею до величезної кімнати з панорамними вікнами від стелі до підлоги. Важкі штори спадали елегантними складками з масивних карнизів із червоного дерева, а долівка була вкрита перськими килимами з вигадливими узорами. Пахло бджолиним воском і антикварними меблями. Повсюдно стояли невеличкі елегантні поліровані столики з декоративними скриньками на них. На якусь мить я задумалась, куди ж Трейнори ставляють свої чашки з чаєм.

— Отже, вас скерувала Служба зайнятості, так? Сідайте.

---

¹ Здоров! (англ.)

Поки вона гортала теку з документами, я нишком роззиралась у кімнати. Я гадала, будинок буде схожий на притулок для літніх людей: довкола підйомники, шойно витерті, чисті поверхні. Але він скидався на страшенно дорогі готелі, від яких віяло аристократією, і був заповнений улюбленими речами, що самі собою здавалися цінними. На серванті стояли світлини у срібних рамцях, але надто далеко від мене, щоб розгледіти обличчя. Поки жінка переглядала папери, я підсунулася, щоб спробувати краще роздивитися їх.

І саме тоді я це почула: звук від шва, що тріскає, — таке ні з чим не сплутаєш. Я глянула вниз: шов, який з'єднавав два шматки тканини на моїй правій нозі, розійшовся, і з клаптів по краях звисали шовкові торочки. Ураз я відчула, як моє обличчя взялося чéрвенем.

— Отже... міс Кларк... ви маєте досвід роботи з квадриплегіками?

Я повернулася до місіс Трейнор, вигнувшись так, щоб мій піджак якнайбільше накрив спідницю.

— Не маю.

— Ви довго працювали доглядальницею?

— Ну... Насправді я ніколи цього не робила, — мовила я їй, не наче почувши у вусі голос Саїда, додала: — але певна, що можу навчитися.

— Ви знаєте, хто такий квадриплегік?

Я запнулася.

— Коли... ти застряг в інвалідному візку?

— Можна й так сказати. Існують різні ступені квадриплегії, але в даному випадку йдеться про цілковиту втрату рухомості ніг і дуже обмежене використання п'ястків та рук загалом. Вас це не обтяжить?

— Ну, певне що не так, як це обтяжує його! — Я всміхнулася, але обличчя місіс Трейнор було невизражним. — Перепрошую, я не хотіла...

— Ви кермуєте автомобілем, міс Кларк?

— Так.

— З водійськими правами все гаразд?

Я кивнула.

Камілла Трейнор щось позначила у своєму списку.

Шов і далі розходивсь. Я бачила, як розпірка неблаганно повзе догори по моему стегну. Отакечки, доки піднімуся, буду схожа на танцівницю з Вегаса.

— З вами все гаразд? — Місіс Трейнор дивилася на мене.

— Я просто трохи розігрілася. Ви не заперечуєте, якщо я зніму піджак?

Перш ніж вона встигла щось сказати, я вивернула піджак одним плавним рухом і обперезала ним талію, затуляючи розпороту спідницю.

— Ви знаєте, так жарко, — промовила я, всміхаючись до неї, — коли зайдеш сюди знадвору.

Запала тиша, а потім місіс Трейнор знову глянула на теку.

— Скільки вам років?

— Двадцять шість.

— І ви працювали на вашій попередній роботі протягом шести років?

— Так. У вас є копія моєї рекомендації.

— М-м... — Місіс Трейнор витягнула її та примружилась. — Ваш попередній роботодавець пише, що ви — доброзичлива, балакуча й ваша присутність робить життя кращим.

— Так, я заплатила йому за це.

І знов це незворушне обличчя.

«От дідько!» — подумала я.

Здавалося, мене ретельно вивчали. І не конче в хорошому значенні цього слова. Мамина блуза раптом видалась мені дешевою — синтетичні нитки виблискували на тонкій світлій тканині. Треба було вдягти найпростіші штани та блузу. Що завгодно, але не цей костюм.

— То чому ж ви покинули роботу, на якій вас так шанували?

— Френк, власник, продав кав'ярню. Це ту, що біля підніжжя замку. «Булочка з маслом». Була колись, — виправилась я. — Хоч я була б рада залишитися там.

Місіс Трейнор кивнула, або тому, що вона не відчувала потреби ще щось казати про це, або тому, що вона теж була б щаслива, якби я там залишалася.

— А що ви хочете робити у своєму житті?

— Перепрошую?

— Чи прагнете ви зробити кар'єру? Це лише сходи́нка на шляху до чогось більшого? Ви маєте професійну мрію, яку прагнете здійснити?

Я безпорадно дивилась на неї.

Це що, якесь підступне запитання?

— Я... Я так далеко не заглядала. Відтоді як втратила роботу, я просто... — Я ковтнула повітря. — Я просто хочу знову працювати.

Звучало жалюгідно. Хто це йде на співбесіду, навіть не знаючи, чого саме хоче? З обличчя місіс Трейнор можна було зрозуміти, що вона думала те саме.

Вона відклала ручку.

— То, міс Кларк, чому я маю взяти на роботу вас, а не попередню, скажімо, кандидатку, в якій кілька років досвіду роботи з квадриплегіками?

Я подивилась на неї.

— Гм... як по щирості, не знаю. — Мої слова зустріли мовчання, тому я додала: — Думаю, вам вирішувати.

— Ви не можете назвати жодної причини, чом я маю вас найняти?

Переді мною раптом пропливло обличчя моєї матері. Я не могла в'явити, як повернусь додому у рваному костюмі після чергової невдалої співбесіди. А за цю роботу платили більше, ніж дев'ять фунтів за годину.

Я випросталась.

— Гарзд... Я швидко вчуса, ніколи не хворію, живу по той бік замку, і я сильніша, ніж здаюся. Думаю, я доволі сильна, щоб допомогти перенести вашого чоловіка...

— Мого чоловіка? Ви не з чоловіком моїм працюватимете. Із сином.

— З вашим сином? — закліпала я. — Гм... Я не боюся важкої роботи. Я розуміюся з різними людьми, і... я роблю чай «вищого гатунку». — Я почала верзти дурниці, щоб чимось заповнити тишу. Думка про те, що мовиться за її сина, приголомшила мене. — Тобто тато вважає, що це не найкраща рекомендація, та як знати з мого досвіду, майже не існує таких речей, яким не можна зарадити з допомогою доброї чашки чаю.

Місіс Трейнор якось дивно на мене глянула.

— Пробачте, — швидко залепетала я, зрозумівши, що сказала. — Я не стверджую, що параплегію... квадриплегію... вашого сина... можна зцілити чашкою чаю.

— Маю сказати вам, міс Кларк, що цей контракт не на постійній основі. Лише на півроку. Ось чому зарплата... відповідна. Ми хотіли залучити підхожу людину.

— Повірте мені, коли ви пропрацювали кілька змін на птахофабриці, то навіть робота у в'язниці Гуантанамо здається привабливою. «*Стули писок, Луїзо*», — я закусила губу.

Але місіс Трейнор, здавалось, не помітила. Вона згорнула теку.

— Мій син Вілл попав у ДТП майже два роки тому. Йому потрібен цілодобовий нагляд, більшу частину якого забезпечує кваліфікований медбрат. Нещодавно я повернулася на роботу, тож доглядальниця повинна бути тут протягом дня, щоб підтримувати Віллові компанію: годувати й ставати йому в помочі всюди, де буде потрібно, слідкувати, щоби з ним нічого не сталося. — Камілла Трейнор опустила очі й додала: — Вкрай важливо, щоби поруч із Віллом була людина, яка усвідомлює цю відповідальність.

Усе, що вона сказала, навіть те, як вона виокремлювала слова, здавалось, натякало на мою недалекість.

— Зрозуміло, — промовила я й почала збирати свою сумку.

— То ви хочете працювати?

Це було так несподівано, що спочатку я подумала, що не розслухала.

— Перепрошую?

— Потрібно, щоб ви розпочали роботу якомога швидше. Оплата потижнева.

На якийсь час я втратила мову.

— Ви берете мене, а не... — почала була говорити.

— Робочий день доволі довгий: від восьмої ранку до п'ятої вечора, іноді довше. Перерви на обід як такої немає, хоча коли Натан, Віллів медбрат, приходять пополудні провідати його, у вас з'являється вільних півгодини.

— Вам не потрібно нічого... медичного?

— Вілл дістає усю потрібну медичну допомогу. Нам потрібен хтось надійний та життєрадісний. Його життя... складне, тому

важливо підбадьорювати його... — Вона замовкла, пильно вдивляючись удалечінь крізь панорамні вікна. Нарешті місіс Трейнор повернулася до мене. — Інакше мовити, його психічне щастя так само важливе для нас, як і фізичний стан. Розумієте?

— Гадаю, так. Я повинна... носити уніформу?

— Ні. Ніяких уніформ! — Вона глянула на мої ноги. — Але ви могли б одягати щось... не настільки відверте.

Я опустила очі й постерегла, що мій піджак зсунувся, відкривши добру частину голого стегна.

— Це... Пробачте, тріснув шов. Насправді це не моє.

Але місіс Трейнор, здавалося, більше не слухала.

— Я поясню ваші обов'язки, коли ви станете до роботи. Зараз, міс Кларк, із Віллом спілкуватися непросто. У цій роботі психологічне ставлення так само важливе, як і інші... професійні навички, які ви маєте. Що ж, побачимося завтра?

— Завтра? Ви не хочете... ви не хочете познайомити нас?

— Сьогодні у Вілла поганий день. Думаю, найкраще почати з нуля.

Я підвелася, розуміючи, що місіс Трейнор вже чекала, щоб вивести мене.

— Еге ж, — промовила я, обтягуючи мамин піджак. — Е-е-е... Дякую. Побачимося завтра о восьмій.

Мама накладала картоплю на татову тарілку. Вона поклала дві картоплини, а тато вихопив із сервірувальної тарілки третю та четверту. Мама перепинила його, повернувши картоплини назад у тарілку, й таки стукнула його по пальцях ложкою, коли він знов потягнувся по них. За невеличким столиком сиділи мої батьки, сестра з Томасом, мій дідусь і Патрик, який завжди приходив на вечерю по середах.

— Тату, — промовила мама до дідуся. — Може, хтось поріже тобі м'ясо? Трино, поріж дідусеві м'ясо.

Трина схилилася й стала вміло нарізати м'ясо на дідусевій тарілці. Для Томаса, який сидів з другого боку від неї, вона це вже зробила.

— То наскільки той чоловік покалічений, Лу?

Про автора

Джоджо Мойєс народилася 1969 року й виросла в Лондоні. Журналістка та письменниця, вона працювала в газеті «Індепенденс» до 2001-го. Нині живе в Східній Англії з чоловіком і трьома дітьми. Джоджо Мойєс є авторкою дев'яти романів, два з яких — «Останній лист від твого коханого» (2010) та «Заморські фрукти» (2003) — здобули премію Асоціації романтичних романістів.

Більше про автора ви можете дізнатися на сайтах:

www.jojomoyes.com
www.twitter.com/jojomoyes

Літературно-художнє видання

МОЙЄС Джоджо
До зустрічі з тобою
Роман

Керівник проекту *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *Д. І. Заєць*
Художній редактор *А. О. Попова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректори *В. Т. Мурашко, В. М. Немашкало*

Підписано до друку 29.10.2019. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Adonis». Ум. друк. арк. 20,16. Наклад 4000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

Мойєс Дж.

М74 До зустрічі з тобою : роман / Джоджо Мойєс ; пер. з англ.
Н. Хаєцької. — 3-тє вид. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», 2020. — 384 с.

ISBN 978-617-12-7130-2

ISBN 978-0-718-15783-8 (англ.)

«Підитовхуй себе. Не засиджуйся». Саме цього паралізований Вілл вчить Луїзу, свою молоду доглядальницю. Вона мешкає з батьками, знає напевне, скільки кроків від зупинки до її будинку, але навіть не уявляє, як воно — жити на повну. А він після жадливої аварії цілком втратив сенс життя, сховавши всі почуття під маскою збайдужілого циніка... Такими вони були до зустрічі одне з одним. Але головне — якими стали! *«Живи на повну. Просто живи».*

УДК 821.111

1. Бахмут (Артемівськ), вул. Незалежності, 69 (ТЦ «Азов-Плаза», 2-й поверх), (0627) 44-90-99
2. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 5/13 (колишній універмаг «Дружба», 1-й поверх), (0456) 39-04-68
3. Білгород-Дністровський, вул. Московська, 16-А (ТЦ «Рута-Плаза», 2-й поверх), (04849) 6-07-26
4. Бердянськ, просп. Азовський, 35-А (ТЦ «DEL MAR», 1-й поверх), (06153) 3-48-40
5. Бориспіль, вул. Київський шлях, 10-В (ринок «Зоряний», місце 103), (06153) 3-48-40
6. Вінниця, вул. Паланіна, 1-А (ТЦ «Квартал», 2-й поверх), (0432) 50-88-06
7. Вознесенськ, вул. Синькова, 5-А, (05134) 3-20-19
8. Дніпродзержинськ, просп. Леніна, 57-А (ТЦ «Фуршет», 1-й поверх), (0569) 53-42-26
9. Дніпропетровськ, просп. Дмитра Яворницького, 105 (ТЦ «Сільпо», 2-й поверх), (056) 770-00-55
10. Дніпропетровськ, вул. Калинова, 9-А (ТЦ «Miriada», 1-й поверх), (056) 760-33-30
11. Житомир, вул. Київська, 87 (ТЦ «Вопак», 2-й поверх), (0412) 41-24-85
12. Запоріжжя, просп. Соборний, 58, (061) 787-63-86
13. Запоріжжя, просп. Металургів, 2-Ж (ТЦ «Рекордний», 0-й поверх), (061) 236-86-54
14. Івано-Франківськ, пл. Ринок, 1 (ТЦ «Галерея Н», 0-й поверх), (0342) 72-58-32
15. Ізмаїл, вул. Пушкіна, 47 (ТЦ «Електрон», 2-й поверх), (04841) 6-22-12
16. Ізюм, пл. Джона Ленона, 7, (05743) 3-14-72
17. Кам'янець-Подільський, вул. Данила Галицького, 11/3 (ТД «Максимум», 2-й поверх), (03849) 6-48-11
18. Київ, вул. Велика Васильківська, 72 (ТЦ «Олімпійський», 3-й поверх), (044) 590-25-76
19. Київ, вул. Райдужна, 15 (ТЦ «Фуршет», 0-й поверх), (044) 540-23-65
20. Київ, вул. Маршала Маліновського, 12-А (ТЦ «Метрополіс», 3-й поверх), (044) 500-62-73
21. Київ, вул. Лукашевича, 15-А (ТЦ «Європорт», 2-й поверх), (044) 461-94-82
22. Київ, вул. Драгоманова, 29 (ТЦ «Центрум», 1-й поверх), (044) 502-18-96
23. Київ, вул. Попудренка, 90/2 (ТЦ «Маяк», 3-й поверх), (044) 361-91-46
24. Кіровоград, просп. Центральний, 3/1 (ТЦ «Маяк», 1-й поверх), (0522) 35-20-55
25. Ковель, бульв. Лесі Українки, 18 (ТД «Булвар», 2-й поверх), (03352) 5-21-40
26. Конотоп, вул. Конотопських дивізій, 24-А (ТЦ «Маяк», 2-й поверх), (05447) 6-36-77
27. Краматорськ, вул. Палацова, 23 (ТЦ «Прогрес», 2-й поверх), (0626) 48-97-87
28. Красноармійськ, вул. Свердлова, 148, (06239) 2-00-48
29. Кременчук, вул. Соборна, 15/42 (ТЦ «Мега», 2-й поверх), (0536) 72-97-65
30. Кривий Ріг, просп. Гагаріна, 4 (ТЦ «Плаза-2», 2-й поверх), (056) 409-81-09
31. Кривий Ріг, вул. Ватутіна, 39-А, (056) 409-60-75
32. Лисичанськ, просп. Перемоги, 117 (ТЦ «Лимон», 2-й поверх), (067) 570-61-62
33. Лубни, пл. Ярмакова, 30-А (ТЦ АТБ), (05361) 7-17-10
34. Луцьк, вул. Лесі Українки, 53 (ТЦ «Галерея Центр», цокольний поверх), (0332) 78-35-08
35. Львів, вул. Братів Рогатинців, 15, (032) 235-50-12
36. Львів, вул. Городоцька, 179 (ТЦ «Скриня», 2-й поверх), (032) 298-88-07
37. Маріуполь, просп. Металургів, 64 (ТЦ «Елізавет», 1-й поверх), (0629) 41-27-71
38. Мелітополь, просп. Богдана Хмельницького, 24 (ТЦ «Пасаж», 2-й поверх), (0619) 44-83-49
39. Миргород, вул. Гоголя, 147 (ТЦ «Мир», 1-й поверх), (05355) 5-06-08
40. Мукачеве, вул. Федорова, 6 (ТЦ ЦУМ)
41. Ніжин, вул. Шевченко, 11-А (ТЦ «Гермес», 2-й поверх), (04631) 90-10-2
42. Миколаїв, вул. Трьохмиська, 63/2, (0512) 47-58-43
43. Нікополь, просп. Трубнівки, 14 (ТЦ ЦУМ, 1-й поверх), (05662) 2-50-03
44. Нова Каховка, вул. Паризької комуни, 13 (ТЦ «Центральний», колишній «Дитячий світ», 2-й поверх), (05549) 7-96-51
45. Новомосковськ, вул. Радянська, 34 (ТЦ «Сті-Центр», 2-й поверх), (0569) 69-65-79
46. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 61, (048) 786-05-88
47. Одеса, вул. Краснова, 17 (орієнтир — пл. Толбухіна), (048) 780-19-84
48. Одеса, просп. Добровольського, 99, (048) 755-04-40
49. Олександрія, просп. Леніна, 77 (ТЦ «Гранд-Плаза», 2-й поверх), (05235) 7-15-50
50. Павлоград, вул. Центральна, 84-А, (057) 752-65-92
51. Первомайськ, вул. Революції, 34, (05161) 7-53-99
52. Покрова, вул. Жовтнева, 50, (0532) 60-60-40
53. Прилуки, вул. Київська, 138 (ТЦ «Фуршет», 2-й поверх), (04637) 3-29-00
54. Рівне, вул. Київська, 67-А (ТЦ «Арена», 2-й поверх), (0362) 64-26-37
55. Селідове, вул. Карла Маркса, 10 (будинок побуту, 2-й поверх), (06237) 7-00-34
56. Слов'янськ, пл. Соборна, 3 (ТЦ «Фокстрот», 2-й поверх), (0626) 62-11-02
57. Суми, вул. Соборна, 42, (0542) 77-17-12
58. Тернопіль, вул. Перля, 3 (ТЦ «Novus», 2-й поверх), (0352) 43-12-76
59. Ужгород, вул. Минайська, 16-Г (ТЦ «Колізей», 2-й поверх), (0312) 67-22-29
60. Умань, вул. Шевченка, 23-А (ТЦ «Сті»), (047) 444-000-6
61. Фастов, вул. Івана Мазепи, 6 (ТЦ «Фуршет», 2-й поверх), (04565) 6-05-11
62. Харків, просп. Маршала Жукова, 3-А, (057) 392-03-43
63. Харків, просп. Гагаріна, 20-А (ТЦ «На Гагаріна», 2-й поверх), (057) 703-44-58
64. Харків, вул. Академіка Павлова, 1444-Б (ТЦ «Космос», 3-й поверх), (057) 720-12-29
65. Харків, вул. Поптавський шлях, 144 (ТБЦ «Компас», 2-й поверх), (057) 720-10-33
66. Херсон, просп. Ушакова, 35-А (ТЦ «Адмірал», 2-й поверх), (0552) 46-00-66
67. Хмельницький, вул. Свободи, 73 (ТЦ «Фуршет», 3-й поверх), (0382) 72-66-51
68. Черкаси, вул. О. Дашкевича, 26 (ТЦ «Сільпо», 2-й поверх), (0472) 54-04-47
69. Чернівці, просп. Перемоги, 103, (0462) 65-32-31
70. Чернівці, вул. Головна, 10, (0372) 58-72-44
71. Шостка, вул. Карла Маркса, 24 (у відділенні Приватбанку), (05449) 7-37-46

Замовляйте книжки будь-яким зручним способом

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Квістар); (057) 783-88-88
- на сайті Клубу: www.bookclub.ua
Надсилається безоплатний каталог
Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua
**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

Для гуртових клієнтів

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua